

Jeg har den overbevisning efter fru Kirsten Jacobsens tale, at det vil blive meget svært, måske sværere nu end det har været, for Folketinget eller regeringen at gribe direkte ind i en detailstyring af Færøerne. Det er forsøgt, men det har ikke givet særlig gode resultater, og jeg tror, vi skal tage ved lære af de dårlige erfaringer, man har haft med dansk detailstyring af færøske forhold.

Frank Aaen (EL):

Så sent som i tirsdags kom der nye oplysninger om, hvor mange der er på vej til at flytte fra Færøerne. Allerede i det kommende år regner man med, at ca. en tyvendedel af den færøske befolkning vil fraflytte øen, og yderligere 8-10 pct. overvejer, at de vil gøre det længere frem. Det er en meget dyb krise med rod i arbejdsløsheden og det høje skattetryk, som følger af de mange renter, færingerne skal betale på statsgælden og kommunernes gæld.

En af årsagerne til gælden kender vi jo. Det var bankkrisen, hvor Den Danske Bank rendte fra et milliardtab deroppe. Jeg skal ikke blande den igangværende undersøgelse af denne sag ind i behandlingen af dette forslag. Jeg konstaterer, at undersøgelsen er i fuld gang, og at der også er afsat et meget stort antal retsdage til at foretage afhøringer i sagen.

Men alligevel må forslaget her drøftes i lyset af den situation, som øerne befinder sig i, og der kan vi ikke undgå at komme ind på de ødelæggelser af deres økonomi, som den danske finansverden med banker og kreditforeninger i spidsen deltog i oppe på Færøerne op gennem 1980'erne. Det var med overbelåning, det var igangsættelse af mere eller mindre håbløse projekter med dansk arbejdskraft, dansk ekspertise. På den måde scorede dansk erhvervsliv millioner af kroner på flertallet af færingernes bekostning.

Ganske vist var og er der færingere, der har scoret personligt på krisen, men langt de fleste deroppe betaler i dag en høj pris for en udvikling, som Danmark og danske virksomheder har et stort ansvar for. Derfor synes jeg, man skal notere sig, at når der er bitterhed og vrede oppe på øerne, og når der efterhånden er et stort flertal på Færøerne, der taler om dansk kolonialitet, så har det også rod i vores ansvar for det, der skete.

Krisen er alvorlig: Arbejdsløshed, social nød i et omfang, der ikke ville blive accepteret i andre dele af Danmark, en udvikling, hvor man får en

aldersfordeling i befolkningen, der har form som en omvendt pyramide, hvor de, der skulle producere i fremtiden, de, der skulle bære samfundet fremover, bliver færre og færre, og de, der skulle sikre kommende generationer, i høj grad flytter fra øerne, fordi udsigten til et liv i den del af kongeriget er så udsigtsløs.

Vi mener ikke, regeringen helt har forstået sit ansvar for menneskene deroppe. Det er måske sådan, at der stadig væk er lidt for meget den opfattelse, at øerne kan bruges, når banker og kreditforeninger skal have nye markedsområder, eller når Højgaard & Schultz eller andre entreprenørvirksomheder skal sikres store ordrer uden licitation, eller når A.P. Møller har olieinteresser, der skal varetages.

Vi mener ikke, at man sådan kan gøre det færøske regnskab op med, hvor meget Danmark giver, uden at se på det principielle, nemlig at vi naturligvis har et ansvar for mennesker på udsatte steder. Det gælder, uanset om det er en ø i Syddanmark, eller det er øer oppe i Atlanten, og vi har et ansvar for den måde, vi også var med til at udvikle krisen deroppe på.

Det er set i det lys, at vi i Enhedslisten vil gå ind i arbejdet omkring forslaget. Vi vil selvfølgelig arbejde for, at man vedtager et bloktilskud, det er klart nok, men vi mener også, at det er nødvendigt at gå videre, f.eks. at se på, om vi i en årrække kan fritage færingerne for rentebetalingen på de lån, der er optaget i Danmark. Kun på den måde tror vi, at man kan få sikret et egentligt grundlag for et ordentligt socialt liv deroppe. Det vil være en håndsrækning fra os, som vil have betydning for at få den økonomiske udvikling vendt og få trykket, det sociale tryk, den sociale krise, skattetrykket mindsket. Det er den vej, vi skal gå, hvis vi skal have vendt krisen på Færøerne. Så vi må selv betale renterne på lånene i en periode. Det er vores opfattelse.

Hans Erik Hillerup-Jensen (CD):

Med det foreliggende lovforslag og med forslag til folketingsbeslutning om oprettelse af et rigsråd for Danmark, Grønland og Færøerne, som figurerer på dagsordenen for i morgen, er der to på hinanden følgende dage fremsat forslag, der på hver deres måde sætter fokus på Færøerne og i morgen endvidere også på Grønland.

Men det her fremsatte lovforslag vedrører, som det klart fremgår, direkte øernes økonomi, og i lyset af de vanskeligheder, der så sent som i dette år har været stillet til skue for Færøernes